ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové, JUDr. Lenky Matyášové, JUDr. Petra Průchy a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **O. G.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 18. 5. 2010, č. j. 61 Az 49/2008 - 22,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalovaný rozhodnutím ze dne 15. 6. 2008, č. j. OAM-433/VL-07-08-2008, zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). V odůvodnění rozhodnutí uvedl, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že důvodem podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce byla snaha vyhnout se ekonomickým problémům v Mongolsku, neboť si tam nebyl schopen vydělat dostatek finančních prostředků k zabezpečení. Rovněž se obával dalšího možného jednání místních obyvatel, kteří jej obtěžovali, fyzicky napadali a odcizili mu finanční prostředky, a vyslovil přání legalizovat si pobyt v České republice, protože ztratil cestovní doklad, bez něhož zde nemůže nadále žít a pracovat. Žalovaný poukázal na to, že problémy žalobce v zemi původu byly zapříčiněny výhradně snahou vyhnout se dalšímu jednání kriminálních živlů, kteří jej obtěžovali a fyzicky napadali, přičemž žalovaný konstatoval, že v tomto případě se nejedná o azylově relevantní důvod, protože se jednalo výlučně o jednání soukromých osob, jejichž snahou bylo získat finanční prostředky na

nákup narkotik; žalobce jejich jednání oznámil policejním orgánům, které tento případ vyšetřovaly, ale nevyčkal výsledku šetření a odcestoval ze země. Žalovaný dále uvedl, že ekonomické problémy stejně jako snaha o legalizaci pobytu nejsou důvody, které jsou uvedeny v § 12 zákona o azylu. V části odůvodnění týkající se doplňkové ochrany upozornil na to, že v průběhu řízení žalobce neuváděl žádné skutečnosti, na jejichž základě by bylo možno dospět k závěru, že by mu v zemi původu hrozilo nebezpečí vážné újmy z některého z důvodů uvedených v § 14a zákona o azylu; žalobce potvrdil, že neměl nikdy v Mongolsku žádné problémy se státními orgány, tudíž není předpoklad, že by se i po návratu stal terčem jejich pozornosti.

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 18. 5. 2010, č. j. 61 Az 49/2008 - 22, zrušil rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 6. 2008, č. j. OAM-433/VL-07-08-2008, věc mu vrátil k dalšímu řízení a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění rozsudku krajský soud uvedl, že je možné souhlasit se závěrem žalovaného v tom, že důvody žádosti o udělení mezinárodní ochrany spočívající v ekonomických problémech v Mongolsku, obavách z možného jednání místních obyvatel a přání legalizovat si svůj pobyt nelze podřadit pod taxativně vymezené důvody uvedené v § 12 zákona o azylu. Poukázal na to, že žalovaný měl s ohledem na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 1. 2009, č. j. 1 Azs 96/2008 – 80, povinnost ve výroku správního rozhodnutí vyslovit a v odůvodnění tohoto rozhodnutí se přesvědčivě vypořádat s otázkou, zda v případě žalobce neexistují skutečnosti, které by zakládaly povinnost aplikovat § 14a zákona o azylu. Pokud se žalovaný touto otázkou vůbec nezabýval a v odůvodnění pouze konstatoval, že žalobce neuvedl žádnou skutečnost svědčící pro hrozbu nebezpečí vážné újmy z některého z důvodů uvedených v § 14a zákona o azylu, přestože poukazoval na to, že v zemi původu byl obtěžován a fyzicky napaden etnickými Rusy spojených s místními kriminálnímu strukturami, kteří mu odcizili výplatu, učinil tak své rozhodnutí nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů.

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). V kasační stížnosti poukázal na to, že rozhodoval v souladu s § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu, neboť plně vycházel z tvrzení žalobce, která uvedl v průběhu správního řízení, a respektoval tak ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, například rozsudek ze dne 8. 1. 2004, sp. zn. 2 Azs 60/2003, v němž bylo uvedeno, že „*Rozsah dokazování ve správním řízení je však ve věcech azylových dán obsahem podané žádosti.*“ Žalobce v průběhu správního řízení zmiňoval pouze údajné problémy se soukromými osobami - členy kriminálních skupin, ekonomické potíže ve vlasti a snahu zajistit si v České republice legální pobyt. Uvedl, že se žalobce proti činnosti třetích osob bránil žádostí o pomoc u policie, která případ vyšetřovala, a nelze tedy hovořit o odepření pomoci ze strany státních orgánů; o dalších údajných aktivitách kriminálních struktur se státní orgány Mongolsko nedozvěděly, jelikož jim žalobce své problémy neohlásil, přičemž odkázal na stranu 3 protokolu o pohovoru ze dne 14. 6. 2008. Zdůraznil, že jednání soukromých osob je přičitatelné státním orgánům jen tehdy, pokud stát neučiní přiměřené kroky k zabránění pronásledování, nebo způsobení vážné újmy; v uvedeném řízení žalobce ani netvrdil, že by mu mongolské státní orgány nechtěly či nedovedly pomoci. Upozornil na skutečnost, že Mongolsko je Českou republikou považováno za bezpečnou zemi ve smyslu § 2 odst. 1 zákona o azylu. Možné problémy

se soukromými osobami byly jedinou argumentací žalobce, což stěžovateli umožnilo aplikovat na daný případ § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu. Podle stěžovatele je tvrzení soudu, že otázka doplňkové ochrany měla být řešena ve výroku správního rozhodnutí, bez opory v zákoně a je v rozporu s právní kvalifikací případu. S ohledem na znění § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu je zřejmé, že při posuzování případu se správní orgán zabýval i otázkou doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu a uvedení této skutečnosti ve výroku rozhodnutí by bylo nadbytečné a matoucí, neboť odkaz na zákonný text a argumentace stran doplňkové ochrany v odůvodnění správního rozhodnutí jsou plně konformní se zákonem, který naopak překračuje neodůvodněný požadavek soudu na obsah výroku. Dále uvedl, že jeho rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu je plně v souladu se zákonem a řádně odůvodněno. Poukázal dále na to, že odkaz krajského soudu na rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 1. 2009, č. j. 1 Azs 96/2006 - 80, lze považovat za nepřípustnou retroaktivitu, neboť správní rozhodnutí bylo vydáno již dne 15. 6. 2008. Stěžovatel tedy nemohl být vázán judikátem, který v době rozhodování neexistoval. Podle jeho názoru však napadené správní rozhodnutí není v rozporu s citovaným rozhodnutím. Přijatelnost kasační stížnosti stěžovatel spatřoval v tom, že krajský soud nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu, že krajský soud hrubě pochybil při výkladu hmotného práva a uložil mu povinnost, která nevyplývá ze zákona, a že shledal v napadeném rozsudku zásadní právní pochybení soudu, neboť se dovolal rozsudku Nejvyššího správního soudu, který byl vyhlášen až po vydání správního rozhodnutí, a jde tudíž o nepřípustnou retroaktivitu a rozpor s § 75 odst. 1 s. ř. s. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud shledal podanou kasační stížnost přípustnou a přijatelnou a napadený rozsudek přezkoumal v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel ve své kasační stížnosti uplatnil. Soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Přestože z kasační stížnosti plyne, že ji stěžovatel podal výslovně z důvodů uvedeného v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., lze z jejího obsahu dovodit, že se dovolává toliko důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť jeho námitky směřují proti právnímu posouzení věci krajským soudem.

Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že žalobce v žádosti o udělení mezinárodní ochrany E. č. X ze dne 6. 6. 2008 uvedl, že v roce 2005 odjel do České republiky za prací, neboť práce, kterou v Mongolsku měl, byla strašně málo placená. Za další důvod odjezdu z Mongolska označil skutečnost, že v místě, v němž v zemi původu žil, bydleli Rusové, kteří užívali drogy, což ohlásil na policii; oni potom měli problémy s policií a začali mu vyhrožovat zabitím. Dále uvedl, že do České republiky přijel nejdříve

na pracovní vízum, v té společnosti však byl nízký plat, proto šel pracovat do Prahy, čímž mu ale zaniklo pracovní vízum. Od té doby pobýval v České republice nelegálně, nemohl pořádně pracovat a chtěl by tímto způsobem získat vízum. Ve vlastnoručně psaném prohlášení z téhož dne uvedl, že ze své vlasti odjel do České republiky na pracovní vízum, chtěl si zvýšit životní úroveň, jenže mu zaniklo pracovní vízum, a proto přišel žádat o azyl z důvodu zlegalizování pobytu.

Při pohovoru k důvodům žádosti o udělení mezinárodní ochrany, který se konal dne 14. 6. 2008, žalobce dále uvedl, že se v Mongolsku od roku 1990 šest let zabýval podnikáním; dovážel zboží z Ruska a Číny. Od roku 1996 byl zaměstnán jako stavební dělník, ale pobíraná mzda byla na nízké úrovni a sotva postačovala na nájem. Snažil se nalézt výhodnější zaměstnání, ale nebyl úspěšný; podobné problémy mělo mnoho obyvatel Mongolska. Vypověděl, že z Mongolska odcestoval za prací, aby si zvýšil životní úroveň. Dalším důvodem, proč opustil zemi původu, byla skutečnost, že měl asi od roku 2003 problémy s místními Rusy, kteří tam již dlouho žili a kteří si na něj hodně dovolovali, vyhrožovali mu, protože je udal na policii, jelikož požívali drogy. Poukázal na to, že po něm požadovali také finanční prostředky na nákup drog, neboť věděli, že je sám a nemá žádného zastání, přišli k němu domů, čekali na něj na ulici, obrali jej o výplatu, lichvařili; setkal se s nimi ve více než patnácti případech. Když to oznámil na policii, stejně s tím nic nedělali. Dále uvedl, že známý mu v roce 2004 poradil, aby se obrátil na policii, která případ prošetřovala a údajně se o tom psalo v novinách, avšak výsledek šetření neznal, neboť odcestoval do České republiky. Když policisté začali jejich případ vyšetřovat, dozvěděli se to a fyzicky jej napadli. Uvedl, že se při příjezdu do České republiky prokázal vlastním cestovním dokladem a pracovním vízem asi na jeden rok. V České republice pracoval jeden rok jako dělník v Blansku, ale později přesídlil do Prahy. V říjnu roku 2006 mu byl v Praze ukraden cestovní pas, což nikde neoznámil, protože již neměl žádné vízum a pobýval v České republice nelegálně. Počátkem června 2008 byl zadržen policisty, kteří mu poradili, aby si požádal o azyl; současně se dozvěděl, že nějací krajané jedou žádat o azyl. Další svůj život v případě návratu do Mongolska si nedokázal představit. Poznamenal, že neměl žádné problémy se státními orgány Mongolska, ani se státními orgány České republiky. Doplnil, že by chtěl v České republice pracovat a mít zde legální pobyt. Žádné jiné přání nemá, líbí se mu zde, neboť jsou zde lepší možnosti než v Mongolsku.

Nato bylo vydáno přezkoumávané rozhodnutí.

Podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu se žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.

Podle § 28 odst. 2 zákona o azylu, neshledá-li ministerstvo důvody k udělení ani jedné z forem mezinárodní ochrany, odůvodní své rozhodnutí ve vztahu k oběma formám mezinárodní ochrany.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou stěžovatele, v níž poukazoval na to, že závěr krajského soudu o tom, že bylo povinností stěžovatele ve výroku rozhodnutí o zamítnutí žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle §

16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu vyslovit, zda se doplňková ochrana podle § 14a zákona o azylu žalobci uděluje či nikoliv, je v rozporu se zákonem.

Zdejší soud se s touto námitkou stěžovatele ztotožňuje. Shora popsaný závěr krajského soudu totiž nemá oporu v zákoně, ani v judikatuře Nejvyššího správního soudu. Odkázal-li krajský soud v této souvislosti na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 1. 2009, č. j. 1 Azs 96/2006 – 80, publikované pod č. 1839/2009 Sb. NSS (všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), v němž byl vysloven právní názor, že „*Ustanovení § 28 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném do 31. 8. 2006, je nutno vyložit tak, že pojem ‚rozhodnutí o neudělení nebo odnětí azylu' zahrnuje také rozhodnutí o zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné (§ 16 zákona). V tomto případě byl správní orgán povinen rozhodnout též o překážce vycestování.*", je nutno poznamenat, že toto rozhodnutí na posuzovaný případ nedopadá. Tímto rozhodnutím totiž rozšířený senát zvrátil dosavadní judikaturu správních soudů, podle níž nebylo ministerstvo při vydání rozhodnutí o zamítnutí žádosti o azyl jako zjevně nedůvodné povinno rozhodnout výrokem o překážkách vycestování. Je však třeba zdůraznit skutečnost, že institut překážek vycestování byl od 1. 9. 2006, kdy nabyl účinnosti zákon č. 165/2006 Sb., nahrazen institutem doplňkové ochrany.

Nejvyšší správní soud ve své judikatuře vyjádřil, že „*zákon č. 165/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, který rozsáhle novelizoval zákon o azylu, mimo jiné zavedl nový pojem mezinárodní ochrana. Jak vyplývá z § 1 zákona o azylu, mezinárodní ochrana může mít buď formu azylu nebo formu doplňkové ochrany; azyl je přitom institutem sloužícím k ochraně žadatele před pronásledováním (blíže specifikovaným v § 2 odst. 8 zákona o azylu), doplňková ochrana slouží k ochraně žadatele (jenž nesplňuje podmínky pro udělení azylu) před vážnou újmou, jež by mu hrozila v případě navrácení do země původu a která je popsána v § 14a odst. 2 zákona o azylu. V žádosti o mezinárodní ochranu žadatel zpravidla nespecifikuje, o kterou formu mezinárodní ochrany žádá, a žádost je proto třeba posuzovat z hlediska naplnění podmínek pro poskytnutí obou forem ochrany. Podá-li tedy cizinec žádost o mezinárodní ochranu, je na jejím základě správní orgán povinen posoudit jednak to, zda žadatel splňuje podmínky pro udělení azylu, a jednak to, zda splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že mezinárodní ochranu neudělí, musí své rozhodnutí odůvodnit jak ve vztahu k institutu azylu, tak i ve vztahu k institutu doplňkové ochrany (srov. § 28 odst. 2 zákona o azylu).*" (viz rozsudek ze dne 11. 2. 2009, č. j. 1 Azs 107/2008 - 78). Nová právní úprava zákona o azylu tedy již nepožaduje, aby bylo posouzení zásady *non-refoulement* transformováno do výroku rozhodnutí o zamítnutí žádosti podle § 16 zákona o azylu. V případě zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné je tak Ministerstvo vnitra povinno vypořádat se s otázkou možného udělení doplňkové ochrany pouze v odůvodnění rozhodnutí.

Ze shora uvedeného plyne, že krajský soud pochybil, jestliže vyslovil, že měl stěžovatel povinnost se s otázkou udělení či neudělení doplňkové ochrany žalobci podle § 14a zákona o azylu vypořádat ve výroku rozhodnutí o zamítnutí žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu.

Nezákonnost napadeného rozsudku spatřoval stěžovatel rovněž v závěru krajského soudu, podle něhož se stěžovatel dostatečným způsobem nevypořádal s tím, zda žalobci hrozí v zemi původu nebezpečí vážné újmy.

Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

Podle § 14a odst. 2 zákona o azylu se za vážnou újmu považuje
a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,
c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo
d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Krajský soud v odůvodnění rozsudku uvedl, že se stěžovatel problémy žalobce s etnickými Rusy, kteří jej obrali o výplatu, vyhrožovali mu zabitím a fyzicky jej napadli, v napadeném rozhodnutí se zřetelem k poměrům země původu žalobce blíže nezabýval.

S tímto závěrem krajského soudu se Nejvyšší správní soud ztotožňuje.

Stěžovatel se totiž s otázkou, zdali lze žalobci udělit doplňkovou ochranu, či nikoliv, vypořádal v odůvodnění svého rozhodnutí toliko tak, že *„Jmenovaný v průběhu řízení dále neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno dospět k závěru, že by mu v zemi původu hrozilo nebezpečí vážné újmy z některého z důvodů v § 14a zákona o azylu. Dotyčný potvrdil, že neměl nikdy v Mongolsku žádné problémy se státními orgány, tudíž není předpoklad, že by se i po návratu stal terčem jejich pozornosti. Vzhledem k uvedenému tak správní orgán dospěl k závěru, že žadatelem uváděné skutečnosti nelze podřadit zákonným důvodům pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany podle § 12 a § 14a zákona o azylu, v platném znění.“*

Dospěje-li ministerstvo k závěru o absenci kteréhokoliv ze zákonných důvodů pro udělení doplňkové ochrany, je jeho povinností takový závěr v souladu s § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, náležitě odůvodnit. Podle citovaného ustanovení správní orgán v odůvodnění uvede důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí. Pokud této své povinnosti ministerstvo nedostojí, krajský soud jeho rozhodnutí zruší jako nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Podle judikatury Nejvyššího správního soudu je v případě zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné správní orgán povinen se v odůvodnění vypořádat s otázkou možného udělení doplňkové ochrany (viz rozsudek ze dne 11. 2. 2009, č. j. 1 Azs 107/2008 - 78). V tomto rozsudku zdejší soud uvedl: *„Jestliže byla žádost o mezinárodní ochranu zamítnuta jako zjevně nedůvodná, nedošlo ve smyslu § 28 odst. 2 zákona o azylu k udělení ani jedné z forem mezinárodní ochrany. Podle téhož ustanovení má v tomto případě ministerstvo povinnost své rozhodnutí zdůvodnit ve vztahu k oběma formám ochrany. Zatímco však odůvodnění ve vztahu k neudělení azylu postrádá smysl tam, kde nejsou žádné azylově relevantní důvody tvrzeny, s otázkou doplňkové ochrany má ministerstvo povinnost se vypořádat vždy a samo z úřední povinnosti zjistit (ze zpráv o zemi původu a jemu dostupných databází), zda skutečně žadateli nehrozí závažná újma v případě návratu do země původu. Ze zásady non-refoulement totiž vyplývá primární povinnost státu nevystavit žadatele reálné hrozbě závažné újmy, přičemž k této povinnosti se musí vázat i povinnost státu zjistit si příslušné skutečnosti, které k aplikaci této zásady nutně vedou. K zajištění této zásady musí ministerstvo vyvinout přiměřenou aktivitu z moci úřední. Rozsah vyhledávací aktivity přitom bude dán povahou vážné újmy, jež by mohla žadateli o mezinárodní ochranu v případě navrácení do země původu hrozit. Inspirovat se přitom lze již vícekrát zmiňovaným rozsudkem Soudního dvora Evropských společenství ve věci Elgafaji, z nějž (a z povahy § 14a odst. 2 zákona o azylu a čl. 15 kvalifikační směrnice) vyplývá, že v případech hrozby uložení trestu smrti nebo popravy, nebo mučení, nelidského, ponižujícího zacházení či trestání jde o specifickou újmu určitého druhu, jež bude vyplývat z tvrzení a konkrétní situace žadatele o mezinárodní ochranu. ... Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že v případě závažné újmy podle § 14a odst. 2 písm. a) a b) zákona o azylu, je správní orgán povinen se jí zabývat, je-li žadatelem o mezinárodní ochranu namítána, nebo vyjde-li najevo jinak v průběhu řízení. Pokud žadatel v tomto ohledu nic netvrdí a v průběhu řízení se žádná informace o možné vážné újmě neobjeví, nemusí její případnou existenci správní orgán sám vyhledávat, avšak musí v odůvodnění svého rozhodnutí uvést, že hrozba vážné újmy nebyla v řízení tvrzena, ani nevyšla najevo.“*

Nejvyšší správní soud na základě shora uvedeného dospívá k závěru, že žalovaný, jenž se v odůvodnění svého rozhodnutí minimalisticky vyslovil k možnosti udělení doplňkové ochrany a s výše citovanými tvrzeními žalobce ohledně jeho obav z dalších útoků ze strany soukromých osob, které mu vyhrožovaly zabitím, se nikterak nevypořádal, nedostál požadavku na náležité odůvodnění rozhodnutí ve smyslu § 68 odst. 3 správního řádu, ani ve smyslu shora citované judikatury Nejvyššího správního soudu. Pokud stěžovatel usoudil, že skutečnosti, jež žalobce uvádí, nejsou z hlediska doplňkové ochrany relevantní, bylo jeho povinností tento závěr v odůvodnění zamítavého rozhodnutí spolu s odpovídajícími důvody, jež jsou podložené informacemi o zemi původu, uvést. Protože tak ale neučinil, nelze z jeho rozhodnutí seznat, zda se skutečnostmi, v nichž žalobce spatřoval nebezpečí vážné újmy v případě návratu do Mongolska, vůbec zabýval, a pokud ano, jakými úvahami byl veden při jejich posouzení.

K poslední námitce stěžovatele Nejvyšší správní soud konstatuje, že krajské soudy jsou povinny zohlednit, že v mezidobí po vydání rozhodnutí správního orgánu a před vydáním rozhodnutí krajských soudů byl Nejvyšším správním soudem vydán rozsudek, jenž mění interpretační závěry dopadající na projednávaný případ. Touto otázkou se podrobně zabýval rozšířený senát zdejšího soudu v usnesení ze dne 21. 10. 2008, č. j. 6 As 7/2005 – 97, v němž vyslovil, že *„Úkolem soudní judikatury je řešení konkrétních sporů; to je*

z povahy věci zaměřeno do minulosti a ke konkrétní kauze. Tento primární charakter rozhodovací činnosti soudů však doznává na úrovni vrcholných soudů proměny, a fortiori v rámci judikaturu sjednocujícího tělesa uvnitř vrcholného soudu. Zatímco požadavek zákonnosti rozhodovací činnosti směřuje k případné korekci rozhodnutí jednotlivé kauzy, zajištění jednoty rozhodující činnosti (obé § 12 odst. 1 s. ř. s.) je svojí povahou aktivitou zaměřenou spíše do budoucna. Činnost rozšířeného senátu se pak v souladu s § 17 odst. 1 s. ř. s. zaměřuje především na druhý ze zmiňovaných úkolů Nejvyššího správního soudu: na do budoucna orientované sjednocování odlišných právních názorů. Z výše uvedeného plyne, že pokud, jako je tomu v kupříkladu v projednávané věci, rozšířený senát Nejvyššího správního soudu sjednotí doposud rozdílný přístup senátů zdejšího soudu stejně jako krajských soudů rozhodujících ve věcech správního soudnictví, účinky tohoto rozhodnutí jsou orientovány výlučně do budoucna. Ustálená judikatura vrcholných soudů představuje ve svém materiálním rozměru právní normu. Změnu či zpřesnění této judikatury pak lze ve funkčním smyslu považovat za novelu právního předpisu s temporálními účinky, které změna právního předpisu tradičně má. Tato skutečnost má tedy v projednávané věci následující účinky: Změna či zpřesnění judikatury není dostatečným důvodem pro využití mimořádných opravných prostředků ve věcech týkajících se stejného právního problému, které však byly před vydáním usnesení rozšířeného senátu pravomocně skončeny ve správním řízení a proti kterým nebyla v odpovídající lhůtě podána správní žaloba - obdobně viz např. nález ÚS ze dne 1. 3. 2004, sp. zn. IV. ÚS 792/02, Sb. n. u. ÚS, sv. 32, č. 31, s. 281 či nález ÚS ze dne 15. 4. 2004, sp. zn. IV. ÚS 178/03, Sb. n. u. ÚS, sv. 33, č. 20, s. 417. Soudy rozhodující ve správním soudnictví však mají povinnost od okamžiku vyhlášení rozhodnutí rozšířeného senátu podle tam zaujatého právního názoru postupovat ve všech probíhajících a v budoucnu zahájených řízeních.“ Postup krajského soudu by proto nebylo lze považovat za nepřípustnou retroaktivitu ani za narušení právní jistoty mající vliv na zákonnost, ovšem za situace, pokud by krajský soud vycházel z rozhodnutí rozšířeného senátu, které na posuzovanou věc dopadá. Tak tomu však nebylo.

Nejvyšší správní soud musel vážit, zda je nutné rozsudek Krajského soudu v Ostravě zrušit, v situaci, kdy je zrušující rozsudek krajského soudu opřen o dva důvody a Nejvyšší správní soud shledal, že jeden důvod obstojí a druhý nikoliv; po stránce procesní přitom vycházel z usnesení rozšířeného senátu zdejšího soudu ze dne 14. 4. 2009, č. j. 8 Afs 15/2007 – 75, věty V. výroku. V něm je řešena situace, kdy Nejvyšší správní soud v kasačním řízení zjistil, že krajský soud rozhodnutí žalovaného správně zrušil, ovšem správný výrok rozsudku opřel o nesprávné důvody. Rozšířený senát posuzoval správnost alternativ, zda je v takovém případě namístě zrušit zrušující rozsudek krajského soudu s tím, aby v novém rozhodnutí zaměnil důvody, či zda je namístě zamítnout kasační stížnost a nahradit nesprávné důvody krajského soudu právním názorem Nejvyššího správního soudu. Dospěl pak k závěru, že zruší-li správně krajský soud rozhodnutí správního orgánu, ale výrok rozsudku stojí na nesprávných důvodech, Nejvyšší správní soud v kasačním řízení rozsudek krajského soudu zruší a věc mu vrátí k dalšímu řízení. Obstojí-li však důvody v podstatné míře, Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítne a nesprávné důvody nahradí svými. Pro správní orgán je pak závazný právní názor krajského soudu korigovaný právním názorem Nejvyššího správního soudu.

Jak již bylo výše uvedeno, krajský soud napadené rozhodnutí stěžovatele správně zrušil, neboť stěžovatel se v odůvodnění rozhodnutí dostatečným způsobem nezabýval otázkou udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu ohledně problémů žalobce

se soukromými osobami, jež ho fyzicky napadaly a vyhrožovaly mu zabitím, a závazný právní názor soudu, jímž stěžovatele zavazuje k tomu, aby se shora popsaným tvrzením žalobce zabýval z hlediska možné hrozby způsobení vážné újmy, je tedy správný. Nesprávná je ta část právního názoru soudu, jímž stěžovateli ukládá, aby se s otázkou udělení nebo neudělení doplňkové ochrany vypořádal ve výroku rozhodnutí.

Z odůvodnění napadeného rozsudku přitom plyne, že stěžejní část odůvodnění zrušujícího výroku rozsudku krajského soudu stojí na tom, že se stěžovatel nedostatečně zabýval otázkou možnosti udělení doplňkové ochrany, nikoliv na tom, že měl povinnost vyslovit, zda se žalobci doplňková ochranu uděluje, či ne, ve výroku rozhodnutí. Podle názoru Nejvyššího správního soudu pak nastala situace, kdy důvody zrušujícího rozsudku krajského soudu obstály v podstatné, převažující míře a nebyl dán důvod tento rozsudek zrušit.

S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná. Proto ji podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. s přihlédnutím k § 120 s. ř. s. Neúspěšnému stěžovateli nemohla být náhrada nákladů řízení přiznána a žalobci, který byl v řízení úspěšný, podle obsahu spisu žádné náklady v souvislosti s řízením o kasační stížnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. října 2010

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu